

A fénycsöves világítás

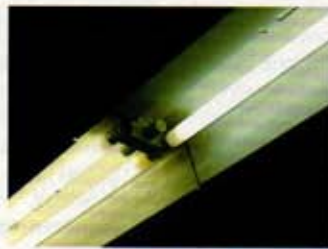
üzemzavarai és javítása

A kompakt fénycsöves lámpatestek esetében szinte valamennyi, a táblázatban felsorolt meghibásodás fölmerülhet. Különbség az alábbiak szerint mutatkozik.

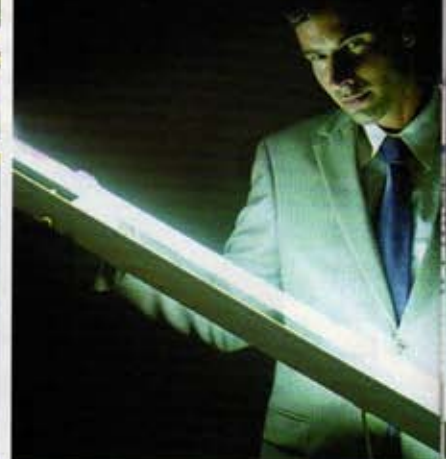
- A kompakt fénycső csak egy végén fejelt, ezért nem fordulhat elő kétvégű feketedés.
- Egyes típusok fejébe gyárilag be van építve a gyújtó, ez esetben a gyújtó működése ellenőrizhetetlen.
- Amennyiben a kompakt fénycső fejelésébe épített gyújtó beragad, olyan magas hőmérséklet keletkezhet, amelynél már a műanyagfoglatat is megolvad.
- Az elektronikus előtéttel egybeszerelt típusoknál sem áramköri, sem érintkezési, csatlakozási meghibásodás nem ellenőrizhető. E típusok javíthatatlanok.
- Léteznek foglatba szerelt elektronikus működtető egységek, amelyek élettartama általában 3-4 kompakt fénycsőnek felel meg. Amennyiben nem világít a fényforrás, ezt cserélni kell. Az elektronika javíthatatlan.
- Bizonyos típusok csak a külső elektronikus előtéttel működtethetők (4 csaposak) ezek helyére belső gyújtós típusú (2 csapos) nem szerelhető, és fordítva. Célszerű vásárláskor a rosszat magunkkal vinni beazonosítás céljából.
- Az energiatakarékos fényforrás cseréjénél ennek hosszára is oda kell figyelni, hogy lehetőleg a tönkrementtel azonos vagy rövidebb legyen, mert egyébként előfordulhat, hogy nem fér be a lámpatest burájába.
- Csere alkalmával figyeljünk oda a kompakt fénycső színhőmérsékletére és színvisszaadására. Tehát csak a teljesítmény ismerete nem elégséges. Ha a teljesítmény utáni szám 8-as, a fényforrás színvisszaadási indexe 80-89, ha 9-es, akkor 90-100 közötti érték. Az ezt követő két számjegy a színhőmérsékletre utal: 27=2700 K; 30=3000 K; 40=4000 K. Minél alacsonyabb az előbbi szám, annál melegebb színű a fénycső, illetve kompaktfénycső.
- A kompaktfénycső felületi hőmérséklete magasabb, mint az egyenes fénycsőé.
- Kültéri használat esetén, nagy hidegben az élettartama végéhez közeledő fényforrás nem gyújt be. Az alacsony hőmérséklet fényáram-csökkenést is előidéz.

Nagy János

világítástechnikai szakmérnök

Aki környezetében fénycsöves világítást üzemeltet, bizonyára már találkozott rendellenes működéssel, amely olykor nagyon zavaróan tud hatni az ott tartózkodókra. De még bosszantóbb, ha nem találjuk a hibát és ennek okát. A hibaelhárítás a rendszer működési elvéből adódóan bonyolultabb, mint egy hagyományos izzóval működő lámpatest esetében. Az alábbiakban a gyakrabban előforduló hibákat és ezek megszüntetésének módját foglaltuk össze.

	JELENSÉG	A HIBA OKA	JAVÍTÁSA
A.)	A FÉNYCSŐ NEHEZEN GYÚJT BE	1. Rossz az érintkezés.	Ellenőrizni kell az érintkezőket, csatlakozásokat, a fénycsövet előre-hátra kell tekergetni a foglalatban.
		2. Túl kicsi vagy túl nagy a környezeti hőmérséklet.	Hőmérsékletméréssel ellenőrizhető, ha bebizonyosodik, speciális gyújtót kell használni.
		3. Túl kicsi a hálózati feszültség.	Ha mérésrel bebizonyosodik, értesíteni kell az áramszolgáltatót.
		4. Póluscserre soros kapcsolásnál.	Az egyik gyújtó pólusát fel kell cserélni.
B.)	A FÉNYCSŐ NEM GYÚJT BE	1. Túl kicsi a hálózati feszültség (190 V alatti).	Ha mérésrel bebizonyosodik, értesíteni kell az áramszolgáltatót.
		2. Hibás a gyújtó.	Ki kell cserélni a gyújtót.
		3. Hibás az elektronikus előtét.	Ki kell cserélni az elektromikát.
		4. Hibás a fénycső.	Ki kell cserélni.
		5. Rossz az érintkezés, szakadás van az áramkörben.	Ellenőrizni kell az érintkezőket, csatlakozásokat, a fénycsövet előre-hátra kell tekergetni a foglalatban.
C.)	A FÉNYCSŐ NEM GYÚJT BE, IDŐNKÉNT CSAK FÖLVILLAN	1. A fénycső égésfeszültsége túl nagy, mert élettartama végéhez közeledik.	Ki kell cserélni a fénycsövet és a gyújtópatront.
		2. Helytelen kötés a fénycső áramkörében.	Ellenőrizni kell a gyújtó és az előtét bekötését.
D.)	A FÉNYCSŐ NEM GYÚJT BE, AZ ELEKTRODÁK A KÉT VÉGÉN IZZANAK	1. Beragadt a gyújtó érintkezője.	Ki kell cserélni a gyújtót. Ha lehetséges, a glimm gyújtó helyett az elektronikus típusú használata ajánlott.
E.)	BEKAPCSOLÁSKOR A FÉNYCSŐ FELVILLAN, KIALLSZIK ÉS NEM GYÚJT BE ÚJRA	1. Nem megfelelő előtétet szereltek a lámpatestbe.	Ki kell cserélni a fénycső teljesítményéhez méretezett típusú előtétre.
		2. Túl nagy a hálózati feszültség.	Ellenőrizni kell a feszültséget és azt, hogy nem lett véletlenül két fázisvezetőre csatlakoztatva.
		3. Menet- vagy sorzárlatos az előtét.	Láttamazással ellenőrizhető (nagyon megbarnult és égésszagú), ki kell cserélni az előtétet.
F.)	ZAVARÓ VIBRÁLÁST ÉRZÉKELÜNK A FÉNYCSŐ VÉGEINÉL	1. Induktív előtétről üzemel a fénycső és 50 Hz frekvenciaváltozást érzékelünk.	Át kell szerelni a lámpatestet elektronikus előtétre. A fénycső két végét 5-5 cm szélességben alufóliával kell takarni.
G.)	A FÉNYCSŐ PISLÁKOLVA VILÁGÍT	1. A fénycső élettartama a végéhez közeledik.	Ki kell cserélni a fénycsövet és a gyújtópatront.
H.)	SZÜRKÉSFENETE A FÉNYCSŐ KÉT VÉGE	1. Túl nagy az I _{váram} .	Ellenőrizni kell az előtétet.
		2. A fénycső élettartama a végéhez közeledik.	Ki kell cserélni a fénycsövet és a gyújtópatront.
		3. Nagy feszültség-ingadozások a hálózaton.	Ellenőrizni kell a hálózati feszültséget.
I.)	A LÁMPATEST ZÜMMÖGŐ HANGOT AD	1. Túl szűk a lámpatest háza, a mágneses mező vibrációt okoz.	Az előtétet megfelelő burkolattal kell ellátni.
		2. A felszerelés nem helyes, laza.	Rugós vagy gumi alótétet kell használni.
		3. Az előtét vasmagja laza.	Ki kell cserélni az előtétet.
		4. Az előtét rögzítése meglazult.	Meg kell húzni a rögzítő csavarokat.
J.)	ÖRVÉNYLÉS VAN A FÉNYCSŐBEN	1. Új a fénycső, és a benne levő szennyeződések miatt előfordulhat.	Hagyni kell, hogy a fénycső beégjen. Egy bizonyos üzemidő után az örvénylés magától megszűnik.
		2. Túl leszabályozott a tópfeszültség.	Fényáram-szabályozott világításnál előfordulhat. A feszültséget mindaddig kell emelni, amíg a jelenség meg nem szűnik.
K.)	NAGYON HIDEGEN, KÉKEN VILÁGÍT A FÉNYCSŐ	1. Rosszul lett kiválasztva a fénycső típusa vásárláskor.	Ki kell cserélni meleg (2700 K) színhőmérsékletűre.
L.)	MEGVÁLTOZIK A FÉNYCSŐVES VILÁGÍTÁSNÁL AZ ANYAGOK SZÍNE	1. Helytelenül lett kiválasztva a fénycső típusa színvisztaadás tekintetében.	Ki kell cserélni 1a, 2b színvisztaadású osztályba tartozóra (pl. 36 W/830; 18 W/940; 58 W/840).